

Kompetanseplan for videregående opplæring

Vestfold og Telemark
FYLKESKOMMUNE

Kompetanseplan
for videregående
opplæring i Vestfold
og Telemark
2021–2025

Innhold

Innledning..... 3

Nasjonale og regionale føringer 4

Kompetanseutvikling i profesjonsfelleskap 5

Lærekraftig utvikling og organisasjonslæring..... 6

Livslang læring..... 6

Bærende prinsipper 7

Kompetansebehov med utgangspunkt i strategiplanen..... 8

Profesjonsutvikling 9

Livsmestring..... 9

Grunnleggende ferdigheter11

Matematikk.....12

Digital kompetanse.....12

Det 4-årige yrkesfagløpet13

Hvordan skoleeier skal møte kompetansebehovene14

Kompetanseheving på ulike nivåer i organisasjonen ..15

Andre ordninger for kompetanseutvikling17

Utvikling initiert av skoleeier17

Avsluttende ord18

Referanser18

[Om dette dokumentet](#)

Innledning

Kompetanseplanen for videregående opplæring er opplæringssektorens styringsdokument for arbeidet med kompetanseutvikling i Vestfold og Telemark fylkeskommune de kommende fem årene.

Kompetanseplanen er bygget på [Strategiplan for videregående opplæring i Vestfold og Telemark 2021-2025](#). Strategiplanen har helsefremmende opplæring som et overordnet prinsipp og inneholder de seks politisk vedtatte satsningsområdene: profesjonsutvikling, livsmestring, grunnleggende ferdigheter, matematikk, digital kompetanse og det 4-årige yrkesfagløpet.

Målgrupper for planen er ledere og lærere i de videregående skolene, instruktører og faglig ledere

i lærebedrifter og øvrig ansatte i skole og bedrift som primært har oppgaver knyttet til elevenes og lærlingenes læring og utvikling.

§ 10-8 i opplæringsloven sier at kommuner og fylkeskommuner, som skoleeier, har ansvar for å ha riktig og nødvendig kompetanse i virksomheten.

Hovedavtalens Del C, § 6 fastslår betydningen av økt kompetanse for den enkelte, bedriften og samfunnet. Arbeidsmiljølovens § 4-2 legger føringer for nødvendig opplæring, samt en rett til faglig og personlig vekst gjennom sitt arbeid.

Ansaret tilsier at fylkeskommunen må ha et system som gir ansatte nødvendig kompetanseutvikling.

Kompetanseutviklingen skal være systematisk og har som formål å fornye og utvide den faglige og pedagogiske kompetansen hos ansatte med oppgaver knyttet til elever og lærlinger.

Kompetanseplanen skal medvirke til kontinuerlig kvalitetsutvikling for å nå de tre overordnede målsettingene for videregående opplæring i Vestfold og Telemark fylkeskommune:

- økt læringsutbytte
- økt gjennomføring med planlagt kompetanse
- økt livsmestring

Dokumentet gir en oversikt over nasjonale og regionale føringer for kompetanseutvikling i videregående opplæring og etter- og videreutdanningsordninger som Vestfold og Telemark fylkeskommune benytter seg av. Dokumentet beskriver også sentrale kompetanseområder for videregående opplæring i fylkeskommunen, samt bærende prinsipper for kompetanseutviklingen og hvordan skoleeier skal møte de ulike kompetansebehovene. Det vil bli utarbeidet årlige handlingsplaner som vil beskrive konkrete tiltak.

**Profesjons-
utvikling**

Livsmestring

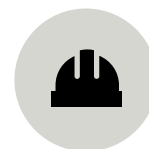
**Grunnleggende
ferdigheter**

Matematikk

**Digital
kompetanse**

**Det 4-årige
yrkesfagløpet**

Nasjonale og regionale føringer

Utvikling av videregående opplæring er oppsummert i både nasjonale og regionale dokumenter som er førende for kompetanseplanen.

Dette er de viktigste:

- Fagfornyelsen med nytt læreplanverk og fornyet kompetansebegrep
- Kunnskapsdepartementet (2017): Framtid, fornyelse og digitalisering – Digitaliseringsstrategi for grunnsopplæringen 2017-2021
- Lærkraftig utvikling. Livslang læring for omstilling og konkurranseevne, NOU 2019:12
- Kompetanse for kvalitet – Strategi for videreutdanning for lærere og skoleledere frem mot 2025
- Yrkesfaglærerløftet – Strategi for kompetanseutvikling for yrkesfaglærere
- [Strategiplan for videregående opplæring i Vestfold og Telemark 2021-2025](#)
- [Ditt og mitt Vestfold og Telemark](#)
- «Verdiskaping gjennom grønn omstilling» i Vestfold og Telemark fylkeskommune
- [Regional kompetansestrategi for Vestfold og Telemark 2021–2028](#)
- Strategi for lederutvikling i Vestfold og Telemark fylkeskommune (under utarbeidelse)

Kompetanseutvikling i profesjonsfelleskap

Viktigheten av å lære å lære dvs. reflektere over egen læring, metakognisjon om læring og hva som fører til læring, er helt sentralt både for den enkelte arbeidstaker og for virksomheten. I dette ligger også viktigheten av å lære på tvers av

virksomheter ikke minst mellom skole og lære-bedrifter. Vektlegging av profesjonsfellesskapet finner vi igjen i Fagfornyelsens overordnede del og i Utdanningsdirektoratets beskrivelse av profesjonsfellesskap:

” Skolen skal være et profesjonsfaglig fellesskap der lærere, ledere og andre ansatte reflekterer over felles verdier, og vurderer og videreutvikler sin praksis.

– [Fagfornyelsen, overordnet del 3.5](#)

” Å utvikle profesjonelle læringsfellesskap handler om å flytte oppmerksomheten fra den enkelte barnehagelærer, lærer og instruktør til fellesskapet og alle ansatte. Det dreier seg også om å stille seg selv og andre utforskende og åpne spørsmål for å finne nye og uventede svar som kan gi læring og utvikling.

Profesjonsfelleskap kan være alle ansatte eller mindre grupper av ansatte. Også grupper på tvers av enheter kan utgjøre profesjonsfellesskap eller læringsfellesskap.

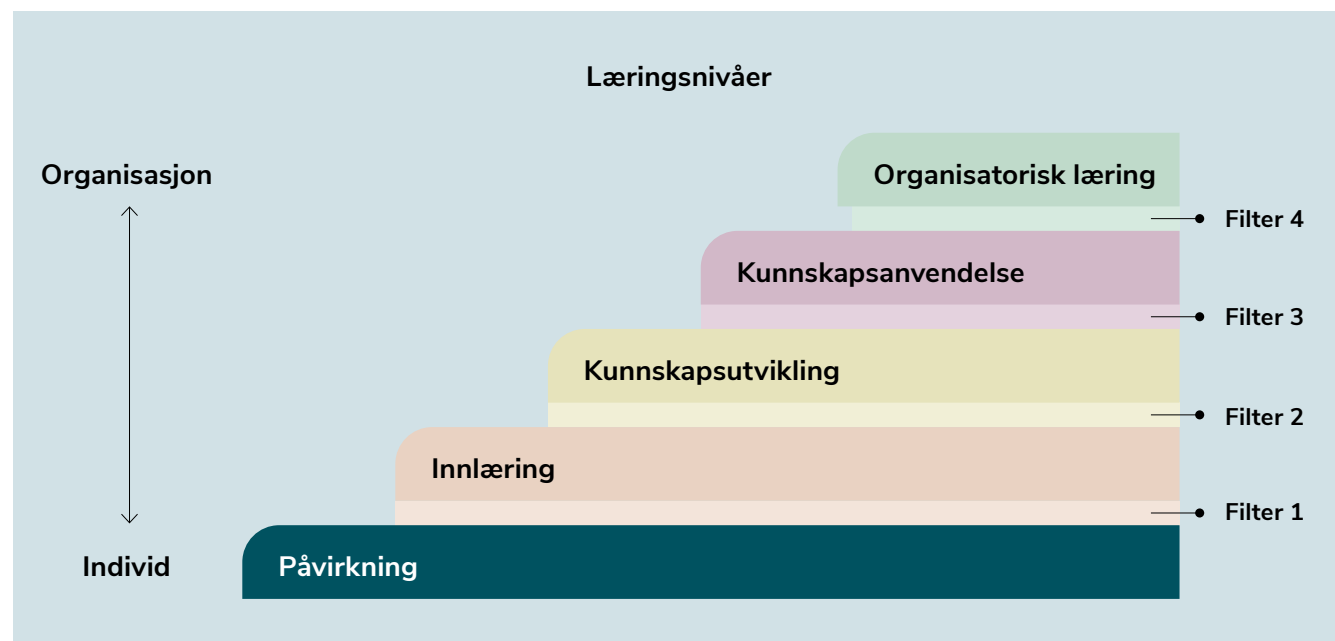
– [UDIR](#)

En viktig dreining i synet på kompetanseheving er en dreining mot at kompetanseutvikling først og fremst skjer i profesjonsfelleskapet på egen arbeidsplass. Forskning viser at den viktigste kompetanseutviklingen skjer på egen arbeidsplass ved at arbeidstakere lærer av hverandre. Det er derfor viktig å utvikle en kultur basert på dette prinsippet (Cathrine Filstad, Eirik Irgens m.fl.). Under vises 5-trinnsmodellen til Eirik Irgens som illustrerer trinnene/fasene i læringsprosessen i egen organisasjon.

Eirik Irgens 5-trinnsmodell for læringsprosessen.

Kilde: Illustrasjon basert på modell hentet fra [Irgens 2007](#)

Lærekraftig utvikling og organisasjonslæring

Lærekraftig utvikling forstås som livslang læring for omstilling og konkurranseevne for et arbeidsliv i endring. Organisasjonslæring er en forutsetning for organisatorisk kompetanse, og dermed kompetente ledere og medarbeidere. Organisasjonslæring skjer i praktisk arbeid, gjennom kunnskapsdeling, kunnskapsutvikling og endring. Strategisk organisasjonslæring handler om å nå organisasjoners overordnede visjoner, strategier og mål.

Livslang læring

Med begrepet menes læring på alle nivåer og i alle deler av livet. Et fremtidig organisasjons- og arbeidsliv vil være avhengig av vår evne til omstilling og utvikling. Mens tenkningen tidligere har båret preg av «en gang utdannet alltid utdannet» går filosofien nå i retning av at «fullført grunnutdanning er bare begynnelsen». Utviklingen mot stadig mer vekt på den livslange læringen har foregått over lengre tid. Det som gjør situasjonen annerledes nå, er takten i utviklingen og dynamikken i endringene. Det er også et mål om at arbeidstakere skal stå lengre i arbeidslivet.

Prinsippet om livslang læring er i tråd med [Regional kompetansestrategi for Vestfold og Telemark 2021–2028](#).

Livslang læring i arbeidslivet

Livslang læring i arbeidslivet kan deles inn i:

- [Videreutdanning](#) – utdanning som gir studiepoeng, som er offentlig godkjent og som er av lengre varighet
- [Etterutdanning](#) – alle former for organisert opplæring og kurs, som gir kursbevis, men som ikke inngår i offentlig godkjent utdanning og som er av kortere varighet
- [Utvikling initiert av skoleeier](#) – alle former for

erfaringsbasert læring. Det er ikke bevisst læring for den det gjelder, men er taus kunnskap som tilegnes gjennom det daglige arbeidet som arbeidsgiver sørger for at deles med andre

Bærende prinsipper

Oppnå overordnede målsettinger

Kompetanseheving skal bidra til å nå FNs bærekraftsmål, samt nasjonale, regionale og lokale målsettinger for opplæringssektoren

Helsefremmende prinsipper

Kompetansehevingstiltakene skal bygge på helsefremmende prinsipper ([beskrives nærmere i strategiplanen](#)).

Kartlegging

Alle kompetansehevingstiltak bør komme som et resultat av en systematisk kartlegging av kompetansebehov i virksomheten og for den enkelte. Fylkeskommunen vil gjennomføre en kompetansekartlegging for pedagogisk personale.

Kompetanseutvikling på egen arbeidsplass

Planen viser til forskning som understøtter at det å utvikle gode lærende organisasjoner med stor grad av kollektiv læring på egen arbeidsplass, er

mer effektivt og mer økonomisk bærekraftig enn organisasjoner med utstrakt bruk av eksterne kurs (Erik Irgens (2009), Cathrine Filstad og Gunnhild Blåka (2007)).

Deling av kompetanse

All kompetanse som ansatte tilegner seg gjennom sitt arbeid i Vestfold og Telemark fylkeskommune tilhører arbeidsgiver, og det må være klare forpliktelser til å dele kompetanse både innad i egen avdeling og mellom avdelinger og virksomheter. Det er arbeidsgivers plikt å tilrettelegge for at dette kan skje. Ved eksterne kurs, anbefales det å sende minst to personer på samme kurs for å øke mulighetene for deling av kompetanse i etterkant.

Aktiv deltakelse i egen læringsprosess

Enhver deltaker må være aktiv i egen læringsprosess for å få til utvikling og endring.

Utnytte nye teknologiske muligheter

Det er en forventning om at ny teknologi tas i bruk der det er hensiktsmessig. Det kan være e-læring, streaming av felles kursdager, digitale delingsplattformer, digitale møter, verktøy for evaluering med mer.

Nasjonale ordninger

Vestfold og Telemark fylkeskommune benytter seg av de nasjonale ordningene som til enhver tid er tilgjengelig, se nærmere beskrivelser av de ulike ordningene i kapittelet [Hvordan skoleeier skal møte kompetansebehovene](#).

Evaluering

Alle kompetansehevingstiltak bør systematisk evalueres i forhold til ønsket effekt av den som igangsetter kompetansehevingen. Evaluering må ses både i et kortsiktig og et langsiktig perspektiv.

Prioriterte bærekraftsmål.

Kilde: [FN-sambandet](#)

Kompetansebehov med utgangspunkt i strategiplanen

Kompetanseplanen tar utgangspunkt i de seks overordnede strategiområder for sektoren som omtales i Strategiplanen: profesjonsutvikling, livsmestring, grunnleggende ferdigheter, matematikk, digital kompetanse og det 4-årige yrkesfagløpet.

Politisk vedtatte strategiområder og mål for videregående opplæring i Vestfold og Telemark.

Helsefremmende opplæring

Profesjonsutvikling

Livsmestring

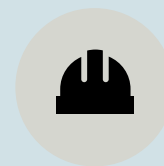
Grunnleggende
ferdigheter

Matematikk

Digital
kompetanse

Det 4-årige
yrkesfagløpet

Mål

Økt læringsutbytte,
økt gjennomføring med
planlagt kompetanse
og økt livsmestring

Strategiplanen er kunnskapsbasert og innholdet bygger på forskning om hva som påvirker unge og voksnes læring, og hva som skal til for å lykkes med utvikling av opplæringsvirksomheter. Planen bygger også på informasjon om hva videregående opplæring i Vestfold og Telemark lykkes godt og mindre godt med. Strategiplanen bidrar til kontinuitet i utviklingsarbeidet ved at hovedmålsettinger og satsingsområder i de to tidligere fylkeskommunene i stor grad blir videreført. Videre skal strategiplanen bidra til en vellykket innføring av fagfornyelsen.

Kompetanseutviklingsområdene er definert under det enkelte strategiområdet.

Profesjonsutvikling

Det blir viktig å prioritere virksomhetsbasert og praksisnær utvikling av profesjonsfellesskapets kompetanse. Videregående skoler og opplæringsbedrifter bør utvikles til lærende organisasjoner der kolleger i fellesskap mestrer utfordringer, evaluerer og videreutvikler egen praksis. Arbeidet må særlig knyttes til det som betyr mest for elevenes og lærlingenes læring. Kompetanseutviklingen gjennomføres på en måte som fører til læring og forbedret praksis ut fra den enkelte virksomhets behov.

I Fagfornyelsen har kravet om å bygge profesjonelle fellesskap blitt tydeliggjort, og det er viktig å utvikle:

- lærende organisasjoner med vekt på deltakelse i profesjonsfellesskap og gode lærende møter både innad i den enkelte virksomhet og på tvers av virksomheter
- kompetanse på helsefremmende prosesser som samskaping, involvering og medvirkning
- kompetanse til å lede lærere og instruktørers utvikling og læring i profesjonsfellesskapet
- kompetanse i læreplananalyse for aktører både i skolen og fagopplæring for å sikre felles læreplanforståelse i skole og bedrift
- vurderingskompetanse for å sikre gjennomgående vurderingspraksis i skole og bedrift i tråd med fagfornyelsen

Livsmestring

Strategiplanen legger til grunn at opplæringen er basert på helsefremmende prinsipper. I den overordnede delen av Fagfornyelsen legges det vekt på ulike temaer omkring fysisk og psykisk helse, levevaner, seksualitet og kjønn, rusmiddel, mediebruk, og forbruk og personlig økonomi. Livsmestring dreier seg om å forstå og påvirke faktorer som har betydning for mestring av eget liv. Økt kompetanse hos ansatte om temaet bidrar til at flere elever og lærlinger lærer å håndtere medgang og motgang, samt ulike personlige og praktiske utfordringer på en best mulig måte.

Foto: Paal-André Schwital

En satsning på kompetanseheving av aktørene i og rundt videregående opplæring om temaer knyttet til livsmestring, vil være viktig. Både fordi dette er arenaer der de fleste ungdom er og kan nås, men

også fordi satsningen kan gi positive ringvirkninger i et lengre perspektiv (bidra til sosial utjevning, styrke deltagelse i samfunn og arbeidsliv, livsmestring og psykisk helse).

Foto: Paal-André Schwital

På dette området vil det være behov for å utvikle:

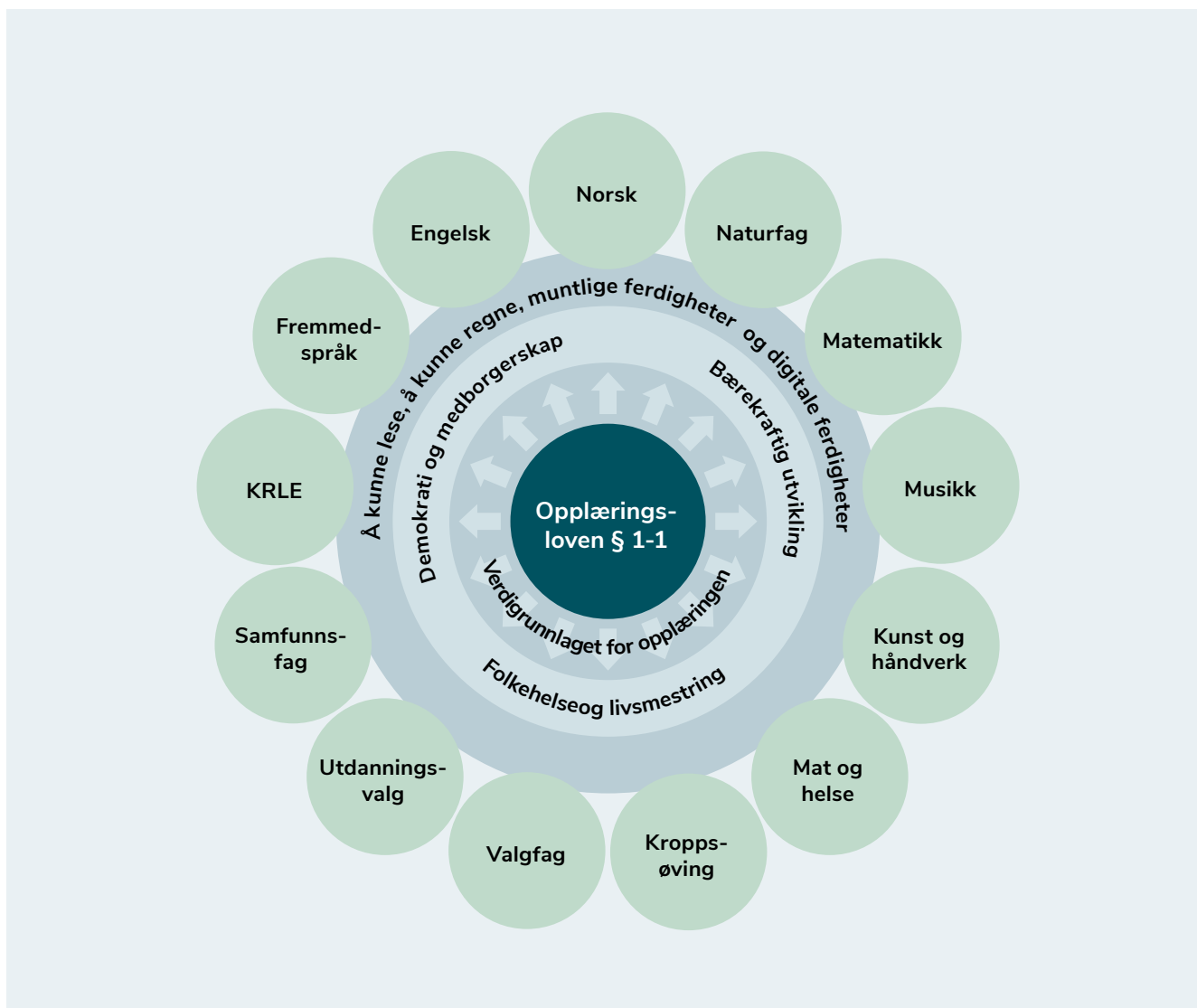
- kompetanse i å undervise etter helsefremmende prinsipper i lys av Fagfornyelsen og strategiplanen
- kompetanse i god og tydelig klasseledelse som skaper trygge rammer og forutsigbarhet
- relasjonskompetanse som støtter elevene og lærlingene både faglig og emosjonelt
- kunnskap om forskning omkring temaer som læring, hjerne og trygghet og hvordan tanker, følelser og atferd påvirker hverandre
- kompetanse om sammenhengen mellom følelse av trygghet, gode kost- og sovevaner, fysisk aktivitet og læring
- kompetanse i hvordan legge til rette for sosial læring gjennom arbeid med fag i skole og bedrift
- kompetanse i å velge undervisningsmetoder, organisering, innhold, vurderings- og arbeidsmåter som bidrar til tilhørighet og mestring for alle elever og lærlinger
- kompetanse i å velge undervisningsmetoder som gjør elevene i stand til å være aktører i egen læringsprosess «lære å lære»
- bevissthet og forståelse om egen kommunikasjon og egne reaksjonsmønstre, både for å ha en god forståelse av det man som lærer/instruktør formidler, men også en forståelse av hvordan man selv fungerer i samspill med elever og lærlinger.

Grunnleggende ferdigheter

I Fagfornyelsen legges det stor vekt på å utvikle elevens grunnleggende ferdigheter. Disse ferdighetene er nødvendige som redskap for læring og faglig forståelse og for at eleven skal kunne beherske varierte metoder for å få vist sin kompetanse. Modellen til høyre illustrerer sammenhengen mellom opplæringsloven med formålsparagrafen og de ulike elementene i Fagfornyelsen hvor de grunnleggende ferdighetene er gjennomgående for alle fag.

Det er viktig å styrke:

- kompetanse i læreplananalyse slik at lærere og instruktører tar i bruk mulighetene læreplanvisningen gir til å konkretisere grunnleggende ferdigheter knyttet til kompetansemålene i alle fag
- tverrfaglig samarbeid hvor bruk av grunnleggende ferdigheter diskuteres i lærings- og vurderingsarbeid for å sikre god forståelse av hvordan disse kan brukes på fagenes premisser
- kompetanse om grunnleggende ferdigheter som redskap for at elevene og lærlingene skal få vist hva de kan
- kompetanse for lærere i skolen og aktører i fagopplæring om hvordan løse utfordringer omkring språkopplæring og språkforståelse for elever og lærlinger med minoritetsbakgrunn

Sammenhengen mellom opplæringsloven med formålsparagrafen og de ulike elementene i Fagfornyelsen.

Kilde: Illustrasjon basert på modellen «Grunnskolen fag» i Meld. St. 28 (2015–2016) hentet fra regjeringen.no

Matematikk

Matematikk som strategiområde skiller seg ut fra de andre områdene, ved at matematikk er det eneste enkeltfaget som er omhandlet i strategiplanen. Matematikk er det faget som har størst andel stryk/ikke vurdering og svake resultater. Dette påvirker fullført og bestått og hindrer elever og læringer i å nå planlagt sluttkompetanse.

Det er behov for å utvikle:

- økt kompetanse om didaktisk, variert og praksisnær tilrettelegging av matematikkopplæringa for elevgrupper med svake faglige forutsetninger, men også tilrettelegginger for elever med særlig høy kompetanse i faget
- kompetanse med vekt på arbeidsmetoder og vurderingsformer i faget: Utvikling av motiverende, utforskende og varierte arbeidsmetoder og vurderingsformer for å gi elevene økt motivasjon og mestring
- kompetanse om undervisningsformer og læring som er i tråd med kjerneelementene, dybdelæringsperspektivet og gjeldende kompetansemål
- kompetanse i tolking og implementering av læreplanverket 2020

Digital kompetanse

I Fagfornyelsen er digital kompetanse definert som en grunnleggende ferdighet. Digital kompetanse prioriteres som eget område i strategiplanen og vil være avgjørende for om vi lykkes med å realisere våre visjoner og nå våre mål.

Den digitale utviklingen har endret mange av premissene for lesing, skriving, regning og muntlige uttrykksformer og åpner for nye måter å lære på. Digitale ferdigheter vil i stadig større grad bli et sentralt læringsverktøy og vil ha avgjørende betydning for å mestre livet. Digital kompetanse forutsetter kritisk sans og dømmekraft og er en viktig forutsetning for aktiv deltakelse i et arbeidsliv og et samfunn i stadig endring.

Pandemien som våren 2020 rammet både Norge og resten av verden, har tydeliggjort mulighetene som ligger i smart bruk av teknologi. Ansatte i skoler og bedrifter har økt sin kompetanse raskt innenfor dette feltet. Vi ser samtidig at det også framover blir viktig å videreutvikle:

- kompetanse i pedagogisk bruk av digitale verktøy i opplæring innenfor både skole og fag- og yrkesopplæring
- den enkeltes kompetanse til å nyttiggjøre seg e-læring ved behov

Foto: jacoblund / iStock / Getty Images Plus

- kompetanse i å bruke og beherske ulike funksjoner av TEAMS i forhold til tilpasset opplæring og individuell veiledning
- kompetanse om hvordan NDLA og andre digitale læringsplattformer kan brukes aktivt i opplæringen
- digital kompetanse for ledere for å kunne utnytte de mulighetene som ligger i effektiv utøvelse av lederrollen ved hjelp av digitale verktøy
- kompetanse i nødvendige administrative systemer som VIS
- kunnskap om personvern i lys av digitalisering
- kompetanse innenfor programmering i relevante fag

Det 4-årige yrkesfagløpet

Det 4-årige yrkesfagløpet er et satsningsområde både i strategiplanen og i Fagfornyelsen.

Livsmestring og arbeidslivsmestring henger tett sammen og helsefremmende opplæring har fått økt fokus også i lærebedrifter. Målsettingen med et organisert samarbeid mellom skoleeier, skolen og næringslivet er ifølge strategiplanen tredelt:

- bidra til at flere yrkesfagelever fullfører og består med planlagt sluttkompetanse
- sikre høy kvalitet på den yrkesfaglige opplæringen i skole og lærebedrift
- sikre rekruttering til yrkesfag og dimensjonering av elevplasser i samsvar med kompetansebehovene i arbeidslivet

I de senere år er det etablert flere møteplasser mellom fylkeskommunen, opplæringskontor/ frittstående lærebedrifter og bransjene i arbeidslivet. Det er behov for et systematisk samarbeid på tvers om ulike temaer:

- dimensjoner, formidling og rekruttering
- oppfølging av lærlinger i opplæringskontorene og de frittstående lærebedriftene
- kompetanseutvikling av faglige ledere, instruktører og veiledere

I profesjonsfelleskapet er det viktig å utvikle:

- lik veiledningskompetanse for faglige ledere, instruktører og veiledere i bedrift
- kunnskap om rammer, lovverk og støttetiltak i vg3 delen av det fireårige opplæringsløpet for å sikre at flere fullfører og består
- lik kompetanse for prøvenemndsmedlemmer som skal være eksaminatorer for lærlinger og lære kandidater

Det er store forskjeller på aktørene i det 4-årige løpet, og i strategiplanen er det uttrykt at dette samarbeidet må styrkes ytterligere og være mer forpliktende.

For å sikre høy kvalitet på den yrkesfaglige opplæringen i bedrift stiller fylkeskommunen ved skoleeier krav til lærebedriftene, deres instruktører og faglige ledere. Eksempelvis må alle som ønsker å bli faglig leder som et minimum gjennomføre og bestå ett nettkurs før de kan godkjennes som faglig leder i en bedrift. Videre må alle som oppnevnes i prøvenemnder gjennomgå tilsvarende opplæring. Videre gis instruktører, veiledere og faglige ledere tilbud om ulike [veilederkurs](#) og [kompetansepakker](#) i regi av fagfornyelsen, samt mulighet til å søke midler til [hospitering og kompetanseheving](#).

Hvordan skoleeier skal møte kompetansebehovene

Fagfornyelsen vil ligge til grunn for de tiltak som blir iverksatt i Vestfold og Telemark fylkeskommune de neste årene. Fagfornyelsen fornyer skolens innhold for å sikre at elevene og lærlingene lærer mer og lærer bedre. Målet er å ruste disse best mulig for fremtiden. Samfunnet vårt er i stadig endring, og skolen må endre seg i takt med det samfunnet elevene skal ut i etter endt skolegang.

Dette gjelder endringer som følge av både ny teknologi, ny kunnskap og nye utfordringer. Flere fag blir mer praktiske og utforskende. De nye læreplanene skal gi elevene et bedre grunnlag for å reflektere, være kritiske, skapende, utforskende og kreative. I overordnet del finner vi viktige verdier og prinsipper som skal gå som en «rød tråd» gjennom opplæringen.

Kompetanseheving på ulike nivåer i organisasjonen

For å nå målene i fylkeskommunens strategiplan, er vi avhengig av gode utviklingsprosesser på alle nivåer i organisasjonen. I dette kapittelet synliggjør vi noen muligheter for kompetanseutvikling både på individnivå og gjennom kollektive læringsprosesser i profesjonsfellesskapet. Irgens utviklingshjul illustrerer sammenhengen mellom drift og utvikling i en organisasjon.

Videreutdanning

Fylkeskommunen ønsker i størst mulig grad å benytte seg av de nasjonale ordningene for kompetanseutvikling i skolen. Oversikt over Utdanningsdirektoratet sine studietilbud finnes i studiekatalogen. Det er to muligheter for finansiering, [vikarordningen og stipendordningen](#). Skolen må ta stilling til hvilken finansiering som er mest hensiktsmessig.

Utdanningsdirektoratet har følgende videreutdanningsordninger:

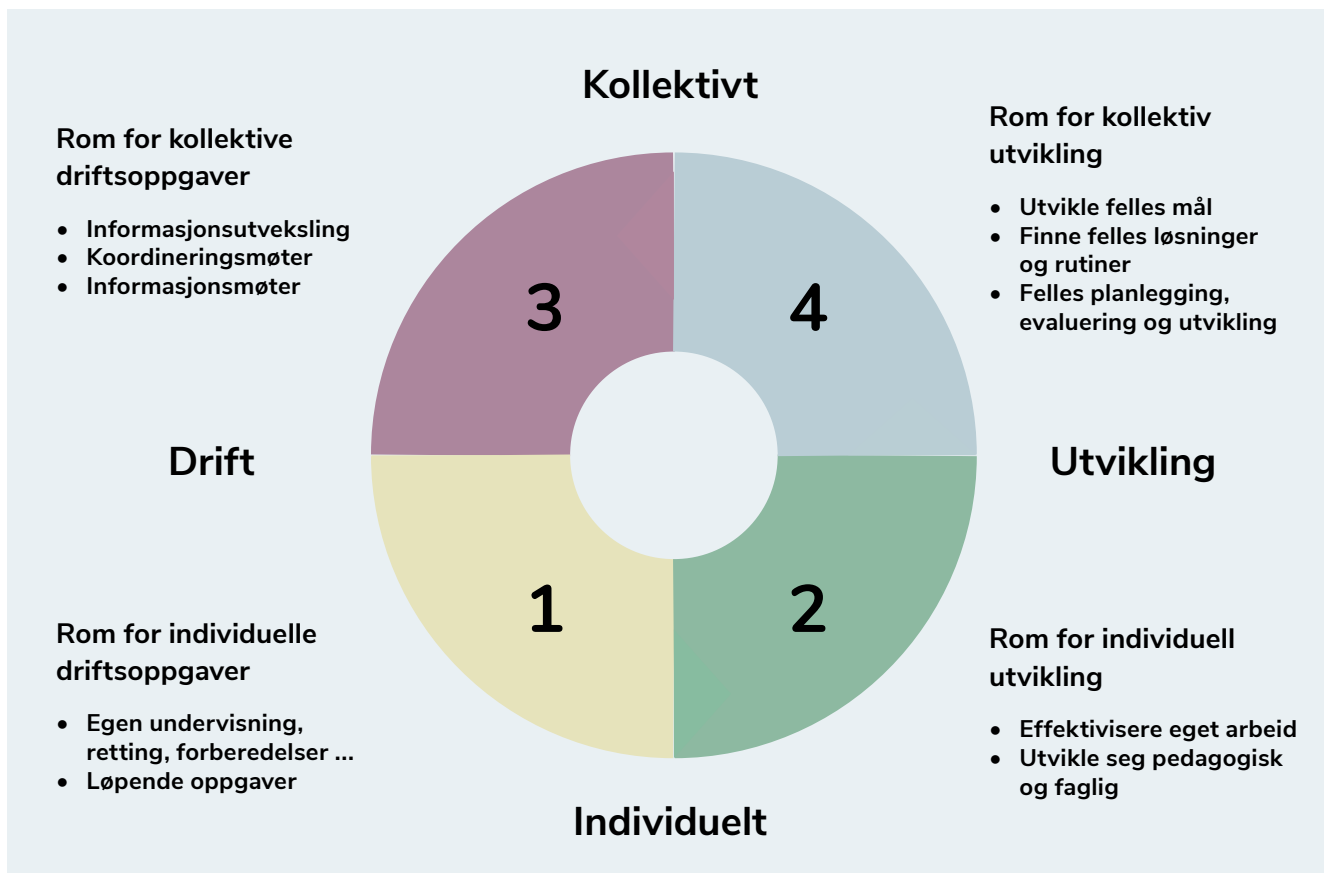
- [Videreutdanning for lærere](#) - målgruppen er lærere som er i arbeid. Studiene finansieres etter modell av vikar- eller stipendordningen.
- [Videreutdanning for yrkesfaglærere](#) - målgruppen er lærere som underviser i

programfag på yrkesfag og som er i arbeid. Studiene finansieres etter modell av vikar- eller stipendordningen.

- [Utdanningsstipend](#) – utdanningsstipend for ansatte som mangler godkjent

lærerutdanning. Skoleeiere kan også søke om rekrutteringsstipend til personer som ennå ikke er ansatt i

- [Rektorutdanningen](#) – målgruppen er skoleledere. Utdanningen finansieres av

Irgens utviklingshjul

Kilde: Illustrasjon basert på modell hentet fra [Irgens 2009](#)

Utdanningsdirektoratet, men det er ingen vikar- eller stipendordning knyttet til utdanningen. Skoleledere som har fullført rektorutdanningen kan søke videreutdanning for skoleledere. Dette er et tilbud til alle skoleledere som vil utvikle kompetanse innen et avgrenset område.

Etterutdanning

Lokal kompetanseutvikling

Staten gir økonomisk støtte til ordningen, som skal bidra til at fylkeskommunen gjennomfører egne kompetanseutviklingstiltak. Ordningene gjelder kun etterutdanning (uten studiepoeng). Tema knyttet til fagfornyelsen og nye læreplaner vil være sentralt i utviklingsarbeidet i de nærmeste årene.

Ordningen er tre-delt:

- [Tilskuddsordning for lokal kompetanseutvikling i skole](#) (decomp. skole) – fylkeskommunen samarbeider med universitet/høgskole om lokal kompetanseutvikling. Både skoleledere og lærere skal ha en aktiv rolle i å kartlegge behov og vurdere hvilke kompetansetiltak som skal gjennomføres. Tiltakene skal favne så mange lærere som mulig.
- [Tilskuddsordning til kompetanseutvikling i fag- og yrkesopplæring](#) (decomp. yrkesfag) – fylkeskommunen samarbeider med relevante aktører i yrkesopplæringen om bruk og

prioritering av midlene. I samarbeid med relevante aktører i yrkesopplæringen skal det bli enighet om hvordan de statlige midlene skal prioriteres og brukes.

- [Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis](#) - Satsingen på kompetanse omfatter hele laget rundt elevene, og skal bidra til at den spesialpedagogiske hjelpen er tett på de elevene som har behov for det.

Andre ordninger for kompetanseutvikling

- [Lokal kompetanseutvikling yrkesfag](#) – målgruppen er fagpersoner fra arbeidslivet som involveres i opplæringen på yrkesfag. Opplæringen kan finne sted på skole eller i bedrift. Ordningen bidra til å øke elevenes læringsutbytte og motivasjon for fagene og kan også bidra til å heve lærernes kompetanse.
 - [Internasjonalisering](#) – målgruppen er lærere og ansatte i fylkeskommunen. Direktoratet for internasjonalisering og kvalitetsutvikling i høyere utdanning (DIKU) forvalter flere programmer som er aktuelle for kompetanseheving av ansatte. Det største er Erasmus+. Her er det flere muligheter, men [ansattmobilitet](#) er nok det mest relevante. Her kan alle som er ansatt i videregående opplæring få tilskudd til kompetanseheving gjennom jobbskygging, kurs og konferanser. Videre er det mulig å søke om midler fra [Nordplus](#) til ulike utdanningsamarbeid innen Norden og Baltikum, og [Troll](#) som er et program for fransklærere. Et lite benyttet program hos oss er [EØS-midlene](#) for mobiliteter, studiebesøk og prosjektsamarbeid.
 - Utdanningsdirektoratet har utviklet en [kompetanseportal](#) med ulike kompetansepakker som for eksempel å støtte lærere og skoleledere med å bygge opp under kollektiv kompetanseutvikling i skolen. Kompetansepakkene er gratis og du kan logge på med Feide eller opprette en egen bruker.
- ## Utvikling initiert av skoleeier
- Utvikle Vestfold og Telemark fylkeskommune som en lærende organisasjon ved å legge til rette for fagnettverk og nettverksbygging på ulike arenaer og nivåer.
 - Følge opp, støtte og veilede virksomhetene i deres arbeid med strategiområdene og Fagfornyelsen.
 - Initiere til felles læreplananalyse på alle nivåer for skole, opplæringskontor, lærebedrifter og prøvenemnder i yrkesfaglige programfag, der målet er fag- eller svennebrev, og en omforent vurderingspraksis for disse gruppene for å sikre en forutsigbar opplæring og sluttkompetanse.
 - Utvikle årlige tiltaksplaner for bruk av lokale kompetanseutviklingsmidler (Dekomp) fra Utdanningsdirektoratet i samarbeid med universitet og høyskoler (UH).
 - Utlyse og fordele midler hvert år til skoler, bedrifter og prøvenemnder gjennom ordningene for [Dekomp yrkesfag og Yrkesfaglærer 2](#).
 - Utvikle kartleggingsverktøy for ståstedsanalyse
 - Arrangere kursdager i tråd med virksomhetenes og bedriftenes ønsker og behov.
 - Videreutvikle lederopplæringen i tråd med føringer og behov.

Foto: Kristine Mellefoss

Avsluttende ord

For å nå målsettingene, er det viktig at lokal handlingsplan og årshjul på den enkelte virksomhet ses i sammenheng med kompetanseplanen. Tillitsvalgte og fagseksjonene på virksomhetene må involveres i dette arbeidet for å sikre bred enighet før tiltak og ordninger implementeres.

Kompetanseplanen skal være et godt grunnlag for lokale planer. Den vil derfor bli oppdatert årlig i forhold til nasjonale og regionale føringer.

Foto: Kristine Mellefoss

Referanser

Litteratur

- Eirik J. Irgens (2007, s. 49), *Fra teori til praksis i Vurdering for læring - Udir; Analysemodell: Femtrinnsmodellen for læringsprosesseng*
- Erik Irgens (2009), *Mellom individuell og kollektiv praksis, HINT-rapport N.62*
- Cathrine Filstad og Gunnhild Blåka (2007), *Learning in Organizations*

Lenker

- [Opplæringslova](#)
- [Arbeidsmiljøloven § 4-2 –Krav til tilrettelegging, medvirkning og utvikling](#)
- [Hovedavtalen KS, Del C, § 6 – Kompetanseutvikling](#)
- [Overordnet del – verdier og prinsipper for grunnopplæringen](#)
- [Stortingsmelding 28: Fag – fordypning – forståelse. En fornyelse av Kunnskapsløftet](#)
- [NOU 2015: 8: Fremtidens skole - fornyelse av fag og kompetanser](#)
- [NOU 2020: 2 Fremtidige kompetansebehov III – Læring og kompetanse i alle ledd](#)
- [Strategiplan for videregående opplæring i Vestfold og Telemark fylke 2021–2025](#)
- [Lærekraftig utvikling – Livslang læring for omstilling og konkurranseevne](#)
- [Fagfornyelsen, læreplanverket overordnet del 3.5](#)
- [Profesjonsfellesskap – et lærende fellesskap, UDIR](#)

Interaktiv PDF med bokmerker og hyperlenker

For PC eller Mac

Dokumentet er designet for Adobe Acrobat Reader. Uavhengig av plattform, er Adobe Acrobat Reader den anerkjente standarden for pålitelig visning av PDF. Programmet er gratis.

Skal du finne noe raskt?

Søkefunksjon i PDF-leseren aktiviseres ved å taste Ctrl+F på PC, eller Cmd+F på Mac. Skriv inn ønsket ord i søkefeltet som dukker opp.

Alle kapitler er bokmerket og snarveier til disse finnes i PDF-leserens meny.

Utskriftsvennlig

Dokumentet er designet for liggende A4-utskrift. Skriv ut dokumentet i 100 prosent størrelse (ikke tilpasset størrelse) for best resultat.

Lese PDF-dokumentet på iPad?

Når du mottar dokumentet på e-post bør du ikke lese den direkte via e-post-viseren. For best mulig visning anbefaler vi at du laster ned dokumentet og åpner det i iBooks (hvis du ikke har Adobe Acrobat Reader).

Dokumentet fungerer godt i iBooks, med god søkefunksjon og tydelige bokmerker. Du navigerer ved å bla gjennom dokumentet, eller ved å klikke direkte på overskriftene i innholdsfortegnelsen. Hyperlenker vises som understreket tekst.

Leser du dokumentet på en svært liten skjerm, anbefaler vi å dobbelttrykke på ønsket tekstspalte. iBooks vil zoome inn til lesevennlig størrelse. Dobbelttrykk igjen for å se hele layouten.

På Androide enheter anbefaler vi Adobe Acrobat Reader dersom den innebygde leseren ikke fungerer godt.

Dokument mottas på e-post

- Hold fingeren på ikonet til meny dukker opp

Importer med iBooks

- Klikk på ikonet
- Dokumentet legges i biblioteket

iBooks gir optimal lesemodus på iPad

- Naviger med knappene
- Klikk på hyperlenker i innholdsfortegnelse
- Vis alle sider som miniatyrer
- Bruk bokmerker
- Dobbeltklikk på kolonner for å zoome inn
- Søk i fritekst
- Still lys og kontrast
- Bla fram og tilbake

Vestfold og Telemark fylkeskommune
vtfk.no

Postadresse:
Postboks 2844
3702 Skien

Besøksadresser:
Torggata 18, Skien
Svend Foynsgate 9, Tønsberg

Kontakt:
35 91 70 00
post@vtfk.no